

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) มุ่งที่จะศึกษาการดำเนินงานของศึกษาธิการอำเภอ ซึ่งในบทนี้ผู้วิจัยจะได้นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยประชากร 3 กลุ่ม คือ

- (1) กลุ่มนายอำเภอ
- (2) กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ
- (3) กลุ่มเจ้าคณะอำเภอ

ในเขตการศึกษา 9 ดังรายละเอียดในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร จำแนกตามรายจังหวัดในเขตการศึกษา 9

จำนวน				
จังหวัด	นายอำเภอ	ศึกษาธิการอำเภอ	เจ้าคณะอำเภอ	รวม
อุดรธานี	19	19	19	57
ขอนแก่น	24	24	24	72
หนองคาย	14	14	14	42
เลย	12	12	12	36
สกลนคร	18	18	18	54
หนองบัวลำภู	6	6	6	18
รวม	93	93	93	279

ที่มา ที่ทำการปกครองอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร (1 พฤษภาคม 2538)

2) กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มแบบจำเพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยเลือกเฉพาะอำเภอและกิ่งอำเภอในเขตการศึกษา 9 ที่มีประกาศตามพระราชกฤษฎีกา และประกาศของกระทรวงมหาดไทย ก่อนวันที่ 1 พฤษภาคม 2537 ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายจังหวัดในเขตการศึกษา 9

จังหวัด	จำนวน			
	นายอำเภอ	ศึกษาธิการอำเภอ	เจ้าคณะอำเภอ	รวม
อุดรธานี	19	19	19	57
ขอนแก่น	20	20	20	60
หนองคาย	13	13	13	39
เลย	12	12	12	36
สกลนคร	18	18	18	54
หนองบัวบ่าภู	5	5	5	15
รวม	87	87	87	261

ที่มา ที่ทำการปกครองอำเภอพังโคน จังหวัดสกลนคร (1 พฤษภาคม 2537)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง โดยการศึกษาเอกสาร ระเบียบ กฎหมาย คู่มือการปฏิบัติงาน และจากการให้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ โดยยึดกรอบการประเมินการบริหารสำนักงานศึกษาธิการอำเภอเป็นหลัก การสร้างเครื่องมือวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

(1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และสภาพปัจจุบันจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานด้านวัฒนธรรมของศึกษานิเทศก์

(2) กำหนดกรอบแนวความคิดในการวิจัย

(3) นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถาม แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษานิเทศก์ เพื่อขอข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถาม

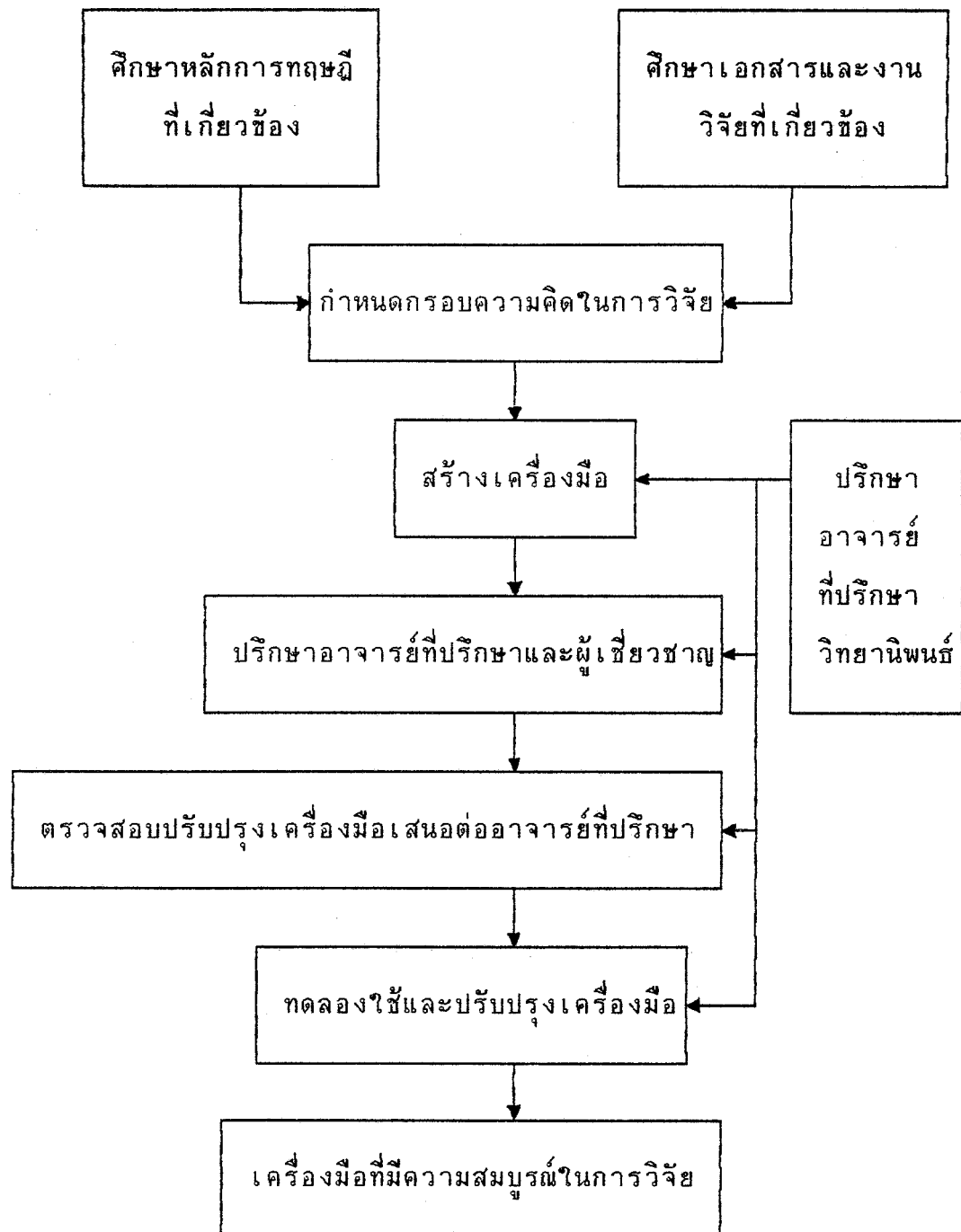
(4) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษานิเทศก์ จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ด้านภาษา และด้านอื่น ๆ ที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นควรเสนอแนะ

(5) ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษานิเทศก์พิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

(6) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษานิเทศก์ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out)

(7) นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบสอบถาม มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม (Reliability) และปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ ที่ได้จากการทดลองใช้

(8) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะต่างๆ จากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยต่อไป ซึ่งขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือสามารถเขียนแผนภูมิได้ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

2) ลักษณะของเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ สอบถามเกี่ยวกับกิจกรรมที่ศึกษาธิการอำเภอได้ดำเนินการ จำนวน 11 กิจกรรม และให้เสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาในเรื่องการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ช่วง คือ มากที่สุด มาก น้อยและน้อยที่สุด ตามลำดับ สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ ของระดับการปฏิบัติงานและระดับปัญหา ใน 4 เรื่อง จำนวน 25 ข้อ

3) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

(1) การหาความตรง (Validity)

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยได้ตรวจสอบเนื้อหาทางทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา และความถูกต้องของภาษา เสร็จแล้วผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ต่อไป

(2) การหาความเที่ยง (Reliability)

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) ในจังหวัดกาฬสินธุ์ เขตการศึกษา 10 กับนายอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ จำนวน 20 คน และเจ้าคณะอำเภอ จำนวน 10 รูป รวมทั้งสิ้น 30 ชุด แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้เครื่องมือ ไปหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของ Cronbach (อ้างถึง ประยูร อาษานาม , 2534) ได้เครื่องมือที่มีค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงเท่ากับ .9025 แล้วนำเครื่องมือที่ผ่านการทดลองใช้แล้ว

ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำ แล้วทำการปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1) ผู้วิจัยขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึง ศึกษานิเทศก์จังหวัดในเขตการศึกษา 9 เพื่อขออนุญาตและขอรับการสนับสนุนการวิจัย และขอให้ศึกษานิเทศก์อำเภอในจังหวัดนั้น ทำหน้าที่ประสานงานการจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้งการไปจัดเก็บข้อมูลในส่วนของผู้ศึกษาอำเภอ ในอำเภอนั้นๆ ให้แก่ผู้วิจัย โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์

2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งแบบสอบถาม ให้แก่ผู้ตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในกลุ่มของนายอำเภอและศึกษานิเทศก์อำเภอ เมื่อตอบเสร็จแล้วขอให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3) ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในกลุ่มของผู้ศึกษาอำเภอจำนวนหนึ่งในสองของกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างที่ตกค้างหรือส่งล่าช้า

จากแบบสอบถามที่ส่งออกไปทั้งหมด จำนวน 261 ชุด ได้รับแบบสอบถามตอบกลับคืน จำนวน 249 ชุด เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 240 ชุด แยกออกเป็น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายอำเภอ 75 ชุด เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอ 85 ชุด และผู้ศึกษาอำเภอ 80 ชุด คิดเป็นร้อยละ 91.95 ของแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) ค่าร้อยละ (Percentage)

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ ทุกข้อ ในตอนที่ 1 และตอนที่ 2

2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean)

จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ทุกข้อ ใน
ตอนที่ 3

3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

จากค่าเฉลี่ยเลขคณิตที่ได้จากข้อมูลในข้อ 2) ทุกรายการ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/PC⁺
ด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลข้อมูล ดังนี้

1) ค่าร้อยละ สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ

2) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ คือ
มากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด มีรายละเอียดการศึกษา ดังนี้

(1) การสำรวจการปฏิบัติกิจกรรมเกี่ยวกับ ด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นของ
ศึกษาธิการอำเภอในมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 ระดับ กำหนดค่าคะแนนและ
มีความหมาย ดังนี้

- 4 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด
- 3 หมายความว่า ปฏิบัติมาก
- 2 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย
- 1 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด

(2) การสำรวจสภาพปัญหา เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านวัฒนธรรม
ท้องถิ่นของศึกษาธิการอำเภอในมาตราส่วนประมาณค่า มี 4 ระดับ กำหนดค่า
คะแนนและมีความหมาย ดังนี้

- 4 หมายความว่า เป็นปัญหามากที่สุด
- 3 หมายความว่า เป็นปัญหามาก
- 2 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อย
- 1 หมายความว่า เป็นปัญหาน้อยที่สุด

(3) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ดังนี้

ก. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ มาตรวจนับความถี่ให้คะแนนตามค่าน้ำหนักที่กำหนดไว้

ข. วิเคราะห์สภาพการปฏิบัติงานและระดับของปัญหาโดยกำหนดค่าแปลผลของค่าเฉลี่ย ดังนี้

3.51 - 4.00	แปลผลเป็น มีการปฏิบัติ/มีปัญหา มากที่สุด
2.51 - 3.50	แปลผลเป็น มีการปฏิบัติ/มีปัญหา มาก
1.51 - 2.50	แปลผลเป็น มีการปฏิบัติ/มีปัญหา น้อย
1.00 - 1.50	แปลผลเป็น มีการปฏิบัติ/มีปัญหา น้อยที่สุด